Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2017-797
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. M.A. Kleijer, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 16 augustus 2016
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ABN AMRO Hypotheken Groep B.V., h.o.d.n. Direktbank Woninghypotheken, gevestigd te Amsterdam, verder te noemen Bank
Datum uitspraak	: 28 november 2017
Aard uitspraak	: bindend advies

Samenvatting

Met het aanbieden van een nieuw rentecontract voor een hyporthecaire geldlening heeft de Bank op juiste gronden de risicoklasse bepaald door deze niet (meer) op een zogenoemde netto-verstrekking te baseren. Een beleidswijziging die gegeven de omstandigheden van het geval niet in strijd wordt geacht te zijn met art 6: 248 lid 2 BW. Waarbij van belang wordt geacht dat partijen een dergelijk risico-klasse indeling niet zijn overeengekomen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken met de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van de Bank;
- de dupliek van de Bank.

Consument heeft telefonisch laten weten van de geboden gelegenheid te reageren op het verweer van de Bank geen gebruik te zullen maken omdat dit tot een herhaling van zijn reeds kenbaar gemaakte standpunt zou leiden.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.
De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument en zijn partner hebben destijds bij de rechtsvoorganger (Fortis ASR Praktijkvoorziening N.V.) van de Bank een aflossingsvrije lening groot € 460.000 afgesloten. De rente was bepaald op 4.9% voor 20 jaar vast.

2.2 In de aan deze financieringsovereenkomst ten grondslag liggende offerte is over het aangaan van het rentecontract, voor zover relevant, bepaald: *"Na afloop van de genoemde [*rentevaste, toevoeging Commissie*] periode ontvangt u van ons een verlengingsvoorstel op basis van de op dat moment geldende marktrente"*.

2.3 Consument heeft voldaan aan de in offerte opgenomen voorwaarden om elders een levensverzekering af te sluiten alsmede om een tweetal effectendepots te openen en deze aan de Bank te verpanden.

2.4 In de op de hypothecaire financiering toepasselijke algemene voorwaarden (Fortis ASR Praktijkvoorziening N.V., Algemene voorwaarden van geldlening onder hypothecair verband) is over de rentevaststelling in artikel 8 lid 1 (Verlengingsclausule) bepaald: "*De geldlening wordt aangegaan tegen een rente, die gedurende een overeengekomen periode vast zal zijn (rentevaste periode).*
Behoudens in de gevallen als vermeld in artikel 25 [vervroegde opeisbaarheid, toevoeging Commissie] *van deze voorwaarden zal de schuldeisers uiterlijk één maand voor de afloop van de rentevaste periode schriftelijk aan de schuldenaar een voorstel doen tot het voortzetten van de geldlening tegen de door de schuldeisers gehanteerde rente voor soortgelijke leningen onder hypothecair verband, zoals die ten tijde van de afloop van de rentevaste periode geldt.*"

2.5 In 2013 is op verzoek van Consument de leenvorm gewijzigd. De lening groot € 430.000 is gesplitst in een aflossingsvrijdeel (ad € 207.000) en een spaardeel (ad € 223.000). De rente bleef ongewijzigd.

2.6 In 2014 heeft Consument het rentecontract voor het aflossingsvrije deel opengebroken en voor één jaar vast gezet.

2.7 Na ommekomst van het hiervoor genoemde rentecontract heeft Consument in 2015 de rente wederom voor één jaar vast gezet.

2.8 Bij de bepaling van de hoogte van de rente van dit aflossingsvrije leningdeel is de Bank in 2014 en 2015 uitgegaan van de risicoklasse tot en met 100% van de executiewaarde van de woning.

2.9 In 2016 heeft de Bank een rente aangeboden behorende bij de risicoklasse tot en met 110% van de executiewaarde van de woning.

2.10 Zowel voor het aangaan van de hypothecaire financiering als voor de daarna gevolgde wijzigingen en het afsluiten van de nieuwe rentecontracten heeft Consument van de diensten van een adviseur gebruik gemaakt.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert dat de Bank hem voor de resterende looptijd van de lening zal compenseren voor de vanaf 2016 teveel betaalde rente vanwege de doorgevoerde indeling in een hogere risicoklasse van het aflossingsvrije hypothecaire leningdeel.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Op onjuiste gronden heeft de Bank vanaf 2016 de rente voor het aflossingsvrije deel op basis van een hogere risicoklasse vastgesteld, met betaling van een hogere rentevergoeding als gevolg.

3.3 Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan. In 2014 en 2015 heeft Consument de rente voor dit leningdeel voor één jaar vastgezet. De Bank heeft toen de rente op basis van de risicoklasse tot 100% vastgesteld. Een handelwijze die de Bank vanaf 2016 tot aan het einde van de looptijd van de lening dient na te komen.

3.4 Verder heeft Consument aangevoerd dat de Bank een andere consument in een vergelijkbare kwestie op dit punt wel tegemoet is gekomen. Consument heeft hiertoe een van de Bank afkomstige brief overgelegd waarin, voor zover relevant, is geschreven:
"Waarom passen wij de rente aan?
Vanaf de ingangsdatum van de hypotheek hielden wij rekening met de tariefklasse t/m 60% EW. Bij de renteherziening per 1 maart 2016 hebben wij dit tarief aangepast naar t/m 110% EW. Wij delen uw mening dat dit niet correct is. Direktbank had bij de renteherziening moeten rekenen met de oorspronkelijke tariefklasse t/m 60%, momenteel 65% EW. Dit passen wij dan ook met terugwerkende kracht aan per 1 maart 2016.

Het bovenstaande houdt niet in dat Direktbank bij renteherziening rekening houdt met netto-verstrekking. Netto-verstrekking is geen onderdeel van de dienstverlening van Direktbank".

Verweer Bank

3.5 De Bank heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

4.1 De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de Bank bij het aanbieden van een nieuw rentecontract voor het aflossingsvrije leningdeel in 2016 op onjuiste gronden uitgegaan is van de risicoklasse indeling tot en met 110% van de executie waarde. De Commissie overweegt als volgt.

4.2 Om te beginnen dient onderzocht te worden of de vordering van Consument op de contractuele relatie van partijen is te baseren. Als gesteld en niet dan wel onvoldoende weersproken geldt dat de contractuele relatie van partijen hiervoor geen steun biedt. Dit betekent derhalve dat de vordering van Consument niet op grond van de contractuele relatie van partijen toegewezen kan worden.

4.3 Nu de rentevasteperiode is geëindigd en de contractuele relatie geen steun biedt voor de vordering van Consument, is de Bank in beginsel vrij om de wijze waarop en de voorwaarden waaronder zij een nieuwe rentevastperiode aanbiedt, te bepalen.

4.4 Ruimte voor toewijzing van de vordering bestaat alleen in het geval dat de Bank, gelet op de specifieke omstandigheden van het geval, van haar bevoegdheden op een naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbare wijze gebruik zou hebben gemaakt (artikel 6: 248 lid 2 Burgerlijk Wetboek). In dat kader overweegt de Commissie als volgt.

4.5 De Commissie stelt vast dat, gelijk eerder is overwogen, de Bank wat het bepalen van haar tarievenstructuur betreft, waaronder het waarderen van de risico's, een grote mate van vrijheid toekomt. Zie hiervoor Geschillencommissie 2016-267 en 2017-614.

4.6 De Bank heeft de reden voor haar beleidswijziging ingaande 2016 toegelicht. De reden voor de Bank om tot wijziging van haar beleid te komen houdt verband met de onzekerheid van de verhaalsmogelijkheid op de verpande gelden, waarop de Bank geen toezicht heeft. De zogenoemde netto-verstrekking maakt vanaf 2016 geen onderdeel meer uit van haar dienstverlening en wordt niet meer toegepast.

4.7 De Commissie stelt vast dat Consument de hiervoor onder 4.6 door de Bank aangevoerde reden, niet heeft weersproken.

4.8 Verder wordt van belang geacht dat de Commissie in eerdere uitspraken het standpunt heeft ingenomen dat het aan de bank is om de opgebouwde waardes in elders aangehouden verzekeringen en/of depots voor het bepalen van de tariefklassen al dan niet te betrekken. Zie hiervoor Geschillencommissie 2017-107 en 2017-614.

4.9 De stelling van Consument dat de Bank in 2016 in een vergelijkbare kwestie een renteaanbieding wèl op de zogenoemde netto-verstrekking heeft gebaseerd, wordt door de Commissie gepasseerd. De brief die Consument ter onderbouwing van deze stelling heeft overgelegd en onder 3.4 is geciteerd, biedt hiervoor geen steun.

4.10 Tot slot heeft als gesteld en niet weersproken te gelden dat het renteaanbod in 2016 tijdig is gedaan, het Consument vrij stond dit aanbod te aanvaarden dan wel zijn financiering over te sluiten.

4.11 Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen komt de Commissie tot het oordeel dat de door Consument aangevoerde argumenten niet van zodanige aard zijn, dat zij kunnen leiden tot de conclusie dat het gewijzigde beleid van de Bank onaanvaardbaar is. Dat een ander beleid ook verdedigbaar is, is voor een onaanvaardbaarheidsoordeel onvoldoende. De conclusie luidt derhalve dat de vordering moet worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep.

Zie hiervoor www.kifid.nl/consumenten/hoe-wordt-uw-klacht-behandeld.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 46 van het Reglement.